

KYRKOSTYRELSENS CIRKULÄR

Nr 16/2006
7.4.2006

FÅGLAR OCH FÖRSAMLINGEN

Fåglarna utgör en del av naturen och ingår också som en naturlig del i församlingarnas verksamhetsmiljö. På grund av fågelinfluensan kan församlingens inställning till fåglar numera vara mer känslig än vanligt. Ur församlingens synvinkel är fåglarna också förknippade med andra omständigheter som måste beaktas i alla situationer. När fåglarna anses medföra en hälsorisk måste man i första hand överväga att anpassa människans agerande så att risken elimineras. Församlingen visar ansvar genom att dels undvika onödiga risker och dels avstå från åtgärder som leder till överreaktioner. Om det exempelvis anses att överflygande fåglar gör det hälsovådligt att sommartid anordna kyrkkaffe utomhus är det skäl att överväga att flytta in det under tak.

Församlingen är en av samhällets aktörer och skall givetvis iaktta allmänna anvisningar och myndighetsbestämmelser. Församlingarnas verksamhet har emellertid också specifika drag och de allmänna anvisningarna kompletteras därför med direktiv för församlingarna.

Utfodring av fåglar

På vissa begravningsplatser är det vanligt att besökarna matar fåglar och ekorrar. Det allt större fågelbeståndet orsakar en större risk för spridning av sjukdomar som överförs via fåglar. Fåglar som matas regelbundet kan också bli tama och därför ökar smittorisken ytterligare. Det ankommer på varje enskild församling att överväga på vilket sätt den skall förhålla sig till utfodringen av fåglar och andra djur på begravningsplatsen.

Riskastning

Att kasta ris när ett brudpar kommer ut ur kyrkan är en senkommen men numera allmänt utbredd tradition. Vissa församlingar har förbjudit riskastningen för att hålla omgivningen snygg och minska risken för salmonella eftersom riset lockar till sig fåglar. Riset har visat sig vara besvärligt med avseende på renhållningen. När riset mals sönder bland sand bildar det tillsammans med vattnet en klisteraktig massa som försvårar renhållningen av sandgångarna. Sanden, som innehåller

fågelavföring, fastnar på skorna och förs därigenom inomhus. För att förhindra spridningen av sjukdomar är det skäl att överväga att förbjuda riskastningen där det finns mycket duvor.

Häckning

Av fåglarna trivs särskilt kajorna i närheten av kyrkor, och de häckar också gärna på vinden i kyrkor och klockstaplar. Kajorna ses som en del av den traditionella kyrkomiljön. Också tamduvor kan förekomma relativt rikligt i kyrkoparker i stadsmiljö.

Fåglar som häckar på vindarna för dit material för bobygge och under häcknings-tiden samlas där avföring som utgör en hälsorisk för dem som rör sig i närheten. I vissa fall har fåglarna rentav hotat vindskonstruktionerna. Det har visat sig vara en fungerande lösning att innanför de öppningar som fåglarna använder montera en bottenförsedd bur eller en fågelholksliknande men större låda som hindrar fåglar från att ta sig längre in på vinden. I buren eller lådan kan fåglar häcka utan nämnvärda olägenheter. I en klockstapel täcktes golvet i den öppna våningen med ett tätt tyg på vilket fåglarnas avföring samlas.

På samma sätt som fågelholkar skall dessa burar, lådor och tyg rengöras årligen. Den som utför arbetet skall använda andningsskydd, skyddshandskar och skyddskläder. Det är nödvändigt att skydda sig dels på grund av de sjukdomar som fåglarna sprider och dels för att undvika den risk för sorkfeber som är förknippad med rengöringen.

I många kyrkor har man på vinden hittat döda fåglar utan samband med fågelinfluensan. Det är all anledning att städa bort dem innan influensan kommer så att det är lättare att i fortsättningen följa utvecklingen. Också i detta arbete skall man skydda sig på ovan angivet sätt.

Länergårdar

I vissa fall har halvtama gäss och änder börjat vistas på badstränder, och en orsak till detta kan vara att fåglarna matats. Fåglarnas avföring gör stränderna mindre trivsamma och ökar dessutom smittorisken. Hur man skall gå till väga för att få bort fåglarna från badstranden måste avgöras från fall till fall. Om de samlats på stranden till följd av att de matats är det givetvis motiverat att först och främst sätta stopp för detta.

Också i länergårdarnas byggnader finns vanligen vindar eller motsvarande ställen där fåglar kan vistas. I dem kan man använda sig av samma metoder som i kyrkor och klockstaplar. Också när man rengör länergårdarnas byggnader är det skäl att skydda sig mot fågelrelaterade sjukdomar och sorkfeber.

Övrig information

Handboken för kyrkans miljödiplom 2005 (Ev.luth. kyrkan i Finland, Kyrkostyrelsens publikationer 2005:5) innehåller rekommendationer om fåglar bl.a. i kapitlen 11-13, som gäller begravningsplatser och grönområden, lägergårdar och kurscentraler samt skogsskötsel.

På Folkhälsoinstitutets webbplats <http://www.ktl.fi/portal/svenska/> finns länkar till sidor med allmän information.

KYRKOSTYRELSEN

Matti Halttunen

Eero Raatikainen